

**สรุปผลการประชุมคณะอนุกรรมการชายแดนภาคใต้ ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรณีนายสุไลมาน แนซา เสียชีวิตในระหว่างการควบคุมตัวของเจ้าหน้าที่ทหาร
ที่ศูนย์เสริมสร้างความสมานฉันท์ ค่ายอิงคยุทธบริหาร จังหวัดปัตตานี**

ตามที่ปรากฏข่าวตามสื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับกรณีนายสุไลมาน แนซา ได้เสียชีวิตในระหว่างการควบคุมของเจ้าหน้าที่ทหาร ที่ศูนย์เสริมสร้างความสมานฉันท์ ค่ายอิงคยุทธบริหาร จังหวัดปัตตานี กรณีดังกล่าวเป็นเรื่องที่ประชาชนในพื้นที่ที่มีความสงสัยสาเหตุที่แท้จริงของการเสียชีวิตเป็นอย่างมาก รวมทั้งองค์กรภาคประชาสังคมที่กำลังเฝ้ามองการตรวจสอบหรือการแสวงหาข้อเท็จจริงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความจริงปรากฏ ประกอบกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับเรื่องร้องเรียนกรณีการเสียชีวิตของนายสุไลมานฯ โดยขอให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงและให้ความเป็นธรรม

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการชายแดนภาคใต้ตรวจสอบเรื่องร้องเรียนดังกล่าว โดยคณะอนุกรรมการชายแดนภาคใต้มีอำนาจหน้าที่ที่ต้องดำเนินการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน และการใช้กระบวนการตุลาการเพื่อสร้างความเป็นธรรมและประสานงานเพื่ออำนวยความยุติธรรมด้านสิทธิมนุษยชน

สำหรับกรณีการเสียชีวิตดังกล่าว คณะอนุกรรมการชายแดนภาคใต้ได้ลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นได้จำนวนหนึ่งแล้ว และในวันนี้ (วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๓) คณะอนุกรรมการชายแดนภาคใต้ได้เชิญผู้เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงในกรณีดังกล่าว ได้แก่ ๑) ผู้แทนกองทัพภาคที่ ๔ ๒) ผู้บัญชาการศูนย์ข่าวกรองจังหวัดชายแดนภาคใต้ ๓) ผู้อำนวยการศูนย์เสริมสร้างความสมานฉันท์ ๔) ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรหนองจิก ๕) รองอัยการจังหวัดปัตตานี ๖) พนักงานปกครองอำเภอปัตตานี ๗) แพทย์หญิงคุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์ ๘) แพทย์ผู้ชันสูตรพลิกศพจากโรงพยาบาลหนองจิก

หลังจากการรับฟังคำชี้แจง คณะอนุกรรมการชายแดนภาคใต้มีความเห็นสรุปในเบื้องต้นว่า ประเทศไทยได้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายพิเศษต่าง ๆ รวมทั้งมีพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน เช่น อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมาน และการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เป็นต้น ตลอดจนการยึดปณิธานตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เพื่อเป็นหลักในการคุ้มครอง

สิทธิมนุษยชน และเป็นกรอบในการทำงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งหลังจากคณะอนุกรรมการชายแดนภาคใต้ได้ข้อมูลครบถ้วนแล้ว จะได้สรุปและจัดทำรายงานผลการตรวจสอบเสนอคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณา แล้วแจ้งผลการตรวจสอบไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ซึ่งในขั้นนี้ คณะอนุกรรมการชายแดนภาคใต้มีข้อสังเกตที่สำคัญ ที่จะช่วยกันให้เกิดความเข้าใจในหมู่ประชาชน และมีให้เกิดเงื่อนไขที่ไม่เป็นธรรมเกิดขึ้น คือ

๑. เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วน สมควรให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจพิสูจน์ศพ และบริเวณที่เกิดเหตุให้ละเอียดในทุกพื้นที่ เพื่อสร้างความกระจ่างในกรณีที่เกิดขึ้น

๒. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการที่มาปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้สมควรเรียนรู้ข้อห้ามและข้อควรปฏิบัติในการปฏิบัติหน้าที่ ที่ได้กำหนดขึ้นภายใต้หลักการสิทธิมนุษยชนและการเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามหลักสากล ตลอดจนการคำนึงถึงวัฒนธรรม วิถีชีวิต และอัตลักษณ์ของประชาชนในพื้นที่ ดังนั้น จึงควรมีการกำชับให้เจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เพื่อมิให้มีการปฏิบัติที่เป็นการละเมิดกฎหมายหรือหลักการสิทธิมนุษยชนในทุกกรณี

๓. กระบวนการซักถามผู้ต้องสงสัยของเจ้าหน้าที่ทั้งในเชิงด้านการข่าว การแสวงหาข้อมูล หรือการปรับทัศนคติ จะต้องกระทำโดยไม่สร้างเงื่อนไขที่ไม่เป็นธรรม และไม่ใช้วิธีการที่รุนแรง เช่น การข่มขู่ การซักถามโดยใช้ระยะเวลายาวนาน หรือการกดดันทางจิตใจด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูล เป็นต้น นอกจากนี้ควรมีนักจิตวิทยา หรือจิตแพทย์ ร่วมอยู่ด้วยหรือคลุกคลีกับกลุ่มผู้ต้องสงสัยหรือถูกควบคุมตัวด้วย

๔. การดูแลผู้ต้องสงสัยในระหว่างการควบคุมของเจ้าหน้าที่ เมื่อมีการเชิญตัวผู้ต้องสงสัยมาซักถามและควบคุมตัว จะต้องมีการดูแลและคุ้มครองความปลอดภัยมิให้เกิดการกระทำอันตรายต่อชีวิตและร่างกาย ไม่ว่าจะเป็นการกระทำด้วยตนเองหรือถูกกระทำด้วยวิธีการใด ๆ เกิดขึ้นอีก

จากข้อสังเกตดังกล่าวข้างต้น คณะอนุกรรมการชายแดนภาคใต้เห็นว่า หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะรับไปเป็นแนวปฏิบัติ และกำชับให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ก็จะช่วยสร้างความเชื่อมั่นในการอำนวยความสะดวกเป็นธรรมให้แก่ประชาชนในพื้นที่ได้มากยิ่งขึ้น

คณะอนุกรรมการชายแดนภาคใต้ ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๓